

**JAARVERSLAG VCM
2007**

WOORD VOORAF

De mestverwerkingsinstallaties draaien momenteel op volle toeren. In 2007 evolueerde we naar een quotum van 135 operationele installaties. Tot minstens 2009 voorspelt de VCM-enquête zelfs een verdere groei van de sector. Zeker in vergelijking met de andere Europese lidstaten is het duidelijk dat Vlaanderen overtuigd is van de noodzaak aan mestverwerking. We investeren niet alleen voluit in betrouwbare en bewezen technieken maar denken ook vooruit. Vlaanderen ontwikkelt nog steeds nieuwe technieken en verfijnt de bestaande. De sector is zeer duidelijk op zoek naar een grotere efficiëntie en rendabiliteit.

Door deze grote dynamiek moet het ons niet verbazen dat het maatschappelijk draagvlak nog niet volledig is mee geëvolueerd. De buitenwereld was op deze snelheid en hoeveelheid aan nieuwe initiatieven niet voorbereid. Het is dan ook een grote uitdaging om de perceptie van bedreiging, milieuhinder en mobiliteitsproblemen om te buigen naar een betere acceptatie en de uiteindelijke erkenning van de opportuniteiten voor het platteland in het algemeen en de intensieve veeteeltsector in het bijzonder. Communicatie is hierbij ongetwijfeld het sleutelwoord! Bij het nalezen van het jaarverslag, zal u merken dat hiervoor in 2007 reeds een belangrijke aanzet is gegeven.

Landbouwers en mestverwerkers zullen binnenkort geconfronteerd worden met de concrete implementatie van het luik mestverwerking uit het nieuw mestdecreet. Ook hier ligt in 2008 een rol klaar voor het VCM, die zich wil profileren als 'go between' tussen de sector, de administratie en het kabinet.

Zoals reeds vroeger gemeld, hebben we deze dynamische gang van zaken aangegrepen om ons intern te herbronnen. Een SWOT-analyse maakte duidelijk dat er al zeer goed werk is geleverd maar ook dat het VCM zich verder moet verruimen. Inhoudelijke verruiming, meer beleidsondersteuning en een verdere dimensionering op Europees niveau zijn gewenst. Voor de realisatie hiervan werd een businessplan 2008-2012 opgesteld. U merkt het, beste lezer, we bevinden ons momenteel op een scharnierpunt. 2008 wordt alvast een uitdagend VCM-jaar.

In dit jaarverslag kan u uitgebreid nagaan welke activiteiten het VCM in 2007 heeft aangepakt op het domein van overleg, beleidsondersteunend werk en kennisoverdracht.

Alvast veel leesplezier!

Sibylle Verplaetse
Voorzitter VCM

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf.....	1
1. Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking.....	3
1.1. VCM-Team	3
1.2. VCM-Leden.....	4
1.3. Algemene vergadering, raad van bestuur en dagelijks bestuur	5
1.4. Nieuw Businessplan.....	5
2. Overleg.....	7
2.1. VCM-werkgroepen	7
2.1.1. Werkgroep Ruimtelijke Ordening	7
2.1.2. Werkgroep technieken.....	8
2.1.3. Werkgroep businessplan	8
2.1.4. Werkgroep cijfers.....	8
2.2. Afvaardiging in stuurgroepen	10
2.2.1. Biogas E vzw.....	10
2.2.2. Stim project	10
2.2.3. Onderzoek: Opstellen en valideren van meetprocedure voor opmaken ... nutriëntenbalans bij verschillende mestverwerkingstechnieken	11 11
2.2.4. Bestuursvergadering de mestverwerkers vzw.....	11
2.2.5. Sectoroverleg mestbank	11
2.2.6. Commissie dierlijke bijproducten.....	12
2.2.7. Project: digestaat als alternatief voor kunstmest.....	12
2.2.8. Bio energie platform.....	12
2.2.9. Energie-eiland Agridagen Geel.....	13
2.3. Project: North Sea Bio Energy	13
2.4. Overleg met buitenlandse instellingen.....	15
2.4.1. Eu-overleg.....	15
2.4.2. Overleg met specifieke lidstaten.....	15
3. Beleidsondersteunend werk	16
3.1. Communicatieactieplan mestverwerking	16
3.2. Ruimtelijke ordening	18
3.3. Stand van Zaken 'operationele mestverwerkingscapaciteit'	19
3.3.1. VCM enquête 2006-2007.....	19
3.3.2. Projecten 'in de Pipeline'	20
3.4. Overleg lozingsnormen	20
4. Kennisoverdracht	20

4.1. Eerstelijnsadvies	20
4.2. VCM toelichtingen.....	23
4.3. VCM-website	25
4.4. VCM elektronische nieuwsbrieven	26
4.5. Publicaties	28
4.6. Beursdeelnames	28
4.6.1. Agriflanders 2007	28
4.6.2. Bemestingsboulevard.....	29
4.7. VCM studiedagen	31
4.7.1. Gezocht: Mestkevers (M/V).....	31
4.7.2. Workshop: ‘Droging en WKK’	32
4.8. Dag Van de Landbouw.....	32
4.9. Perscontacten.....	35
 Bijlagen	 36
Bijlage 1: Samenstelling algemene vergadering	36
Bijlage 2: Samenstelling raad van bestuur.....	38
Bijlage 3: Samenstelling dagelijks bestuur.....	39
Bijlage 4: Overzicht van de perscontacten van het VCM in 2007	40
Bijlage 5: Jaarrekening en Balans	43
Bijlage 6: Leden VCM (situatie op 1 januari 2008)	44
 Coördinaten VCM.....	 46

1. VLAAMS COÖRDINATIECENTRUM MESTVERWERKING

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (vzwVCM) is een **samenwerkingsverband en intermediair tussen de overheid en het bedrijfsleven** voor alle aspecten van mestverwerking in Vlaanderen. Het VCM beoogt om zowel de bedrijfswereld als de overheid te informeren, te ondersteunen en te laten samenwerken zodat voldoende duurzame mestverwerking in Vlaanderen gerealiseerd wordt.

Het VCM realiseert dit door het uitvoeren van volgende hoofdtaken:

- ✳ Het organiseren van **structureel en thematisch overleg** tussen de overheid en de betrokken sectoren met betrekking tot bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, het nieuwe mestdecreet, praktische knelpunten, ...
- ✳ Het **adviseren van de overheid** bij het uitwerken van het beleid via o.a.:
  - ✳ het opmaken van thematische studies rond bepaalde thema's zoals inplantingsmogelijkheden, subsidieerbaarheid, het nieuwe mestdecreet, ...;
  - ✳ het oplijsten van de knelpunten inzake mestverwerking;
  - ✳ het jaarlijks opstellen van een studie over de evolutie van de operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen (VCM-enquête).
- ✳ Het individueel begeleiden en adviseren van bedrijven bij ondermeer :
  - ✳ de keuze van de technologie;
  - ✳ het aanvragen van de nodige vergunningen;
  - ✳ het communiceren met de buurt;
  - ✳ door het oplijsten en begrijpbaar maken van de diverse wetgevingen wat betreft erkenningen, verwerkingsplicht, transport, export en afzet van eindproducten;
  - ✳ door algemene informatieoverdracht via brochures, website, elektronische nieuwsbrief, studiedagen en beursdeelnames.

1.1. VCM-TEAM

De dagelijkse werking van het VCM wordt uitgevoerd door een actief team bestaande uit Isabelle Vermander (adviseur), Bart Verstrynghe (adviseur), Lindy Callewaert (technisch medewerker vanaf 23 april 2007) en Shirley Verhaeghe (administratief medewerker tot 31 augustus 2007).

1.2. VCM-LEDEN

Het VCM is een samenwerkingsverband en intermediair tussen de overheid en het bedrijfsleven en voert een coördinerende rol uit tussen beide. Het VCM heeft een unieke structuur en kan zo optimaal functioneren vanuit een breed platform.

Op 1 januari 2008 telde het VCM 7 A-leden en 25 B-leden:

A-leden (tussen haakjes het aantal lidmaatschapsschijven)

Beleidsdomein Landbouw & Visserij (ALV) (1)

Bemefa (2)

Boerenbond (1)

POM - West-Vlaanderen (1)

Provincie Oost-Vlaanderen (1 + dotatie)

Provincie West-Vlaanderen (4)

VLM - afdeling Mestbank (3)

B-leden (tussen haakjes het aantal lidmaatschapsschijven)

ABS (1)

Landbouwkrediet (1)

Bio Armor (1)

Luminus (1)

Cogen Vlaanderen (1)

Meyland (1)

Creafarm (1)

Nat. Centr. Landbouwservice (1)

De Mestverwerkers (1)

Provincie Antwerpen (4)

DLV België (1)

Provincie Limburg (1)

Ecomac (1)

Provincie Vlaams-Brabant (1)

Eco Projects (1)

SBB (1)

Fevia Vlaanderen (1)

Shanks Vlaanderen (1)

Fortis Bank (1)

Trevi (1)

ING België (1)

VEVA (1)

INVE België (1)

VITO (1)

KBC Bank & Verzekering (1)

Aanvullend ontvangt het VCM een **werkingsbijdrage** van de **Vlaamse Overheid**.

1.3. ALGEMENE VERGADERING, RAAD VAN BESTUUR EN DAGELIJKS BESTUUR

Het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking heeft als intermediair tussen de overheid en de bedrijfswereld een unieke structuur:

- ✱ Het beleid van VCM wordt bepaald door de **raad van bestuur**. De raad van bestuur komt tweemaandelijks samen en telt één of meerdere vertegenwoordigers (met een maximum van drie) per A-lid en drie verkozen afgevaardigden namens de B-leden.
- ✱ Maandelijks wordt het beleid verder uitgestippeld door het **dagelijks bestuur**, samengesteld uit de voorzitter, de ondervoorzitter en de secretaris.
- ✱ Eénmaal per jaar komen alle VCM-leden samen voor de **algemene vergadering** waarop onder andere de jaarrekening, de begroting en eventuele wijzigingen van de statuten worden goedgekeurd.
- ✱ Om concreet bepaalde actuele thema's te bespreken en beleidsadviezen te formuleren worden ook **werkgroepen** opgericht die ad hoc samenkomen en waarin de leden zeten, eventueel aangevuld met andere experts.

Als bijlage wordt de samenstelling van de algemene vergadering, de raad van bestuur en het dagelijks bestuur van het VCM weergegeven.

In 2007 vond de algemene vergadering plaats op 24 april. Vergaderingen van de raad van bestuur vonden plaats op 13 februari, 24 april, 19 juni, 4 september en 20 november. Het dagelijks bestuur kwam samen op 25 januari, 6 maart, 11 mei, 19 juni, 4 september, 1 oktober, 6 november, 20 november en 18 december.

1.4. NIEUW BUSINESSPLAN

Het VCM werd in 1996 opgericht als het coördinatiecentrum tussen de overheid en de sector met de bedoeling een faciliterende rol te spelen in het realiseren van mestverwerking in Vlaanderen. De mestverwerking kende sindsdien meerdere evoluties en dit in verschillende snelheden. De werking van het VCM werd in functie hiervan regelmatig bijgestuurd en geoptimaliseerd.

Het voorbije jaar kende de mestverwerkingssector een opmerkelijke groei. Meerdere technieken hebben hun mogelijkheden bewezen en worden verspreid in Vlaanderen gerealiseerd, met de klemtoon op de Provincie West-Vlaanderen. Met andere technieken zijn de ervaringen nog beperkt en is verdere begeleiding en ondersteuning vereist. Ook blijven na het realiseren van mestverwerkingsbedrijven diverse knelpunten acuut. Niet alleen technologisch maar zeker ook bij de randvoorwaarden van een efficiënte mestverwerking zoals het wettelijk en vergunningstechnisch kader, de economische haalbaarheid, de communicatie met omgeving en andere stakeholders...

Het VCM wil haar werking blijven afstemmen op de noden van haar leden en van de betrokken sector. Om de sterktes en zwaktes in de VCM-werking te detecteren en om de kansen en bedreigingen vanuit de omgeving aan te duiden werd in de periode april-mei 2007 door de heer Paul Verhaeghe een SWOT-analyse van de VCM-werking opgesteld. Hieruit bleek dat het VCM de voorbije jaren op veel vlakken geslaagd was in haar oorspronkelijke doelstellingen maar tegelijk dat een bijsturing noodzakelijk is om de mestverwerking in al zijn facetten en raakvlakken optimaal verder te ondersteunen en te begeleiden.

Hierop volgend besliste de Raad van Bestuur om een businessplan op te maken voor de periode 2008-2012, inclusief het opnieuw afstemmen van de doelstellingen, taken en structuur van het VCM. Een werkgroep 'businessplan' werd opgericht waarin verschillende bestuurders zetelen. De bedoeling is om dit businessplan af te werken tegen midden 2008.

2. OVERLEG

Het realiseren van mestverwerking vergt zowel van de sector als van de overheid belangrijke inspanningen. Het VCM faciliteert, als platform tussen de overheid en het bedrijfsleven, door het organiseren van structureel en thematisch overleg tussen de betrokken overheid en de verschillende actoren in de mestproblematiek.

De organisatie van het overleg is in de loop der jaren bijgestuurd. In het begin van vele realisaties van nieuwe technieken organiseerde het VCM vooral overlegvergaderingen in het kader van milieuvergunningaanvragen. Hierbij werd, voorafgaand aan het indienen van de milieuvergunningaanvraag, het betreffende project voorgesteld aan de verschillende bevoegde administraties zodat deze instanties bij hun adviesformulering reeds voldoende geïnformeerd waren over de toegepaste techniek terwijl anderzijds de projectindieners nog de vergunningaanvraag kon bijsturen inspelend op eventueel geformuleerde opmerkingen.

Op heden worden bij vele nieuwe projecten dezelfde technieken toegepast waardoor het VCM-overleg zich hoofdzakelijk toespitst op knelpunten of het ontwerp van nieuwe of aanpassingen aan bestaande wetgevingen. In de verschillende VCM-werkgroepen worden specifieke aspecten van mestverwerking uitgebreid besproken teneinde mogelijke oplossingen voor de heersende knelpunten aan te reiken. In specifieke overlegvergaderingen tussen bepaalde overheidsinstanties en organisaties uit de sector worden bepaalde knelpunten en mogelijke oplossingen besproken.

2.1. VCM-WERKGROEPEN

2.1.1. WERKGROEP RUIMTELIJKE ORDENING

Op 19 mei 2006 werd omzendbrief RO/2006/01 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Als uitgangspunt werd hierbij de VCM-visietekst (augustus 2005) gebruikt. Deze omzendbrief bepaalt de voorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting in agrarisch gebied.

Op 20 maart 2007 werd binnen de VCM-werkgroep 'Ruimtelijke Ordening' een nota opgesteld die de ervaringen met het gebruik en de toepassing van de omzendbrief RO/2006/01 bundelt. De nota kwam tot stand in overleg met de VCM-leden, de kabinetten van de minister-president, de minister voor Leefmilieu, de minister voor Ruimtelijke Ordening, het Agentschap R-O Vlaanderen, het Departement Landbouw en Visserij, het Departement LNE afde-

ling milieuvergunningen, de OVAM en Biogas-E vzw. Eind april werd deze nota overgemaakt aan de betrokken kabinetten van landbouw, leefmilieu en ruimtelijke ordening.

Daarnaast werd een inventarisatie gemaakt van de beschikbare bedrijventerreinen voor mestbehandeling en vergisting in Vlaanderen.

2.1.2. WERKGROEP TECHNIEKEN

Op de VCM-website (www.vcm-mestverwerking.be) wordt een overzicht gegeven van alle bestaande technieken voor mestverwerking. De constructeurs worden hier vermeld met hun contactgegevens en kunnen bijkomende informatie over hun techniek plaatsen tegen vergoeding.

Voor de gebruiker van de website is het niet altijd duidelijk in hoeverre deze technieken al dan niet in de praktijk toegepast worden en in welke mate. In de werkgroep technieken wordt een voorstel uitgewerkt om hieromtrent een indicatie te geven aan de hand van de operationele, beschikbare en vergunde capaciteiten en het aantal gerealiseerde installaties, allemaal gegevens die kunnen afgeleid worden uit de jaarlijkse VCM-enquêtes. Dit overzicht wordt opgemaakt per traject van verschillende technieken, zoals deze ook in de praktijk worden toegepast.

2.1.3. WERKGROEP BUSINESSPLAN

Ter voorbereiding van de opmaak van een nieuw businessplan voor VCM is in 2007 de werkgroep 'businessplan' binnen de leden van de Raad van Bestuur opgericht. Gedurende twee werkgroepvergaderingen werd gebrainstormd over de toekomstige taken en doelstellingen van het VCM.

2.1.4. WERKGROEP CIJFERS

Jaarlijks maakt het VCM een overzicht van de operationele mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen aan de hand van een enquête bij de houders van een milieuvergunning voor mestverwerking. Deze operationele capaciteit wordt getoetst aan de noodzaak van mestverwerking in Vlaanderen, volgens de cijfers uit het jaarlijkse Voortgangsrapport van de Mestbank.

In het nieuwe Mestdecreet zijn een aantal nieuwe bepalingen van toepassing, die hun invloed hebben op de berekening van het mestoverschot en bijgevolg ook op de noodzaak aan mestverwerking.

De Raad van Bestuur van het VCM heeft de werkgroep 'Cijfers' opgericht met de bedoeling globale prognoses op te maken van de noodzaak aan mestverwerking in 2008 en de daaropvolgende jaren. Deze werkgroep zal een eerste maal georganiseerd worden begin 2008.

2.2. AFVAARDIGING IN STUURGROEPEN

2.2.1. BIOGAS-E vzw

Biogas-E vzw is een initiatief van de Hogeschool West-Vlaanderen, departement PIH, dat werd opgestart in september 2004 met financiële steun van de Vlaamse Regering vanuit het 'Fonds voor Hernieuwbare Energie'.

De doelstellingen van Biogas-E vzw zijn enerzijds het biogaspotentieel in Vlaanderen maximaal te benutten en anderzijds de initiatieven met betrekking tot anaërobe vergisting in Vlaanderen maximaal en objectief te begeleiden.

Het VCM is lid van de stuurgroep die in 2007 vergaderde op 6 februari, 12 juni en 11 oktober.

2.2.2. STIM-PROJECT

STIM-mestverwerking is een initiatief van Boerenbond en KATHO HIVB campus Roeselare en wordt gesubsidieerd door het IWT. STIM heeft als één van haar belangrijkste doelstellingen samenwerkingsverbanden te creëren en te begeleiden in het kader van mestverwerking.

De activiteiten van STIM-mestverwerking worden opgevolgd door een stuurgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van overheidsinstanties, het VCM en de mestverwerkers zelf. In 2007 vond een stuurgroepvergadering plaats op 25 september.

2.2.3. ONDERZOEK: OPSTELLEN EN VALIDEREN VAN MEETPROCEDURE VOOR OPMAKEN NUTRIËNTENBALANS BIJ VERSCHILLENDE MESTVERWERKINGSTECHNIEKEN

In opdracht van de VLM heeft het VITO een studie uitgevoerd betreffende het opvolgen van de nutriënten in de meststromen doorheen verschillende mestverwerkingsinstallaties. Deze studie werd opgestart op 1/11/06 en loopt tot eind 2007. De bedoeling van deze studie is het opstellen van een meetprocedure met de optimale meetfrequentie en bemonstering- en analysestrategie voor de mest(product)stromen van de mestverwerkingsinstallatie. Hierbij wordt ook aangegeven binnen welke onzekerheidsmarges de resultaten bekomen door de ontwikkelde procedure moeten geïnterpreteerd worden. Een dergelijke procedure, aangevuld met de procedure voor het meten van verliezen naar de lucht, moet een leidraad zijn voor de mestverwerkers bij het opmaken van het meetprotocol en de nutriëntenbalans van hun individuele installatie en bij het evalueren ervan.

Om voldoende info als inputmateriaal voor deze studie te verzamelen, organiseerde het VCM op 29 januari een overleg tussen VITO en de Mestverwerkers vzw, gekoppeld aan drie bedrijfsbezoeken.

Het VCM is lid van de stuurgroep, die samenkwam op 1 maart, 21 juni en 25 september 2007.

2.2.4. BESTUURVERGADERING DE MESTVERWERKERS VZW

Isabelle Vermander is namens het VCM externe adviseur bij de vereniging 'De Mestverwerkers vzw' en nam deel aan de bestuursvergaderingen van deze vereniging op 9 januari, 12 april, 2 juli, 5 september, 27 september, 18 oktober, 15 november en 20 december .

2.2.5. SECTOROVERLEG MESTBANK

De Mestbank organiseert op regelmatige tijdstippen overlegmomenten met de vertegenwoordigers uit de landbouwsector. De bedoeling van deze vergaderingen is het toelichten van wetgevende aspecten betreffende het mestbeleid en het bespreken van knelpunten en vragen vanuit de sector.

Het VCM maakt deel uit van dit sectoroverleg dat vergaderde op 15 februari, 13 maart, 26 oktober en 13 december 2007.

2.2.6. COMMISSIE DIERLIJKE BIJPRODUCTEN

De Europese Verordening 1774/2002 regelt de sector van de dierlijke bijproducten (niet voor humane consumptie). Het toepassingsgebied van deze verordening is zeer breed en de implementatie hiervan is niet altijd even gemakkelijk. In België zijn verschillende overheden bevoegd voor deze producten en zijn verschillende organisaties betrokken.

De Commissie Dierlijke Bijproducten is opgericht in 2007 met als doel een overlegplatform over dierlijke bijproducten te creëren met alle autoriteiten en met de voornaamste betrokken vakverenigingen of organisaties. Via dit platform kunnen vragen of informatie tussen de autoriteiten en organisaties uitgewisseld worden. Het VCM maakt deel uit van deze Commissie. De eerste vergadering vond plaats op 25 oktober 2007.

2.2.7. PROJECT: DIGESTAAT ALS ALTERNATIEF VOOR KUNSTMEST

Het ADLO-demonstratieproject 'Digestaat als alternatief voor kunstmest' werd in 2006 opgestart. Partners in dit project zijn het West-Vlaams Proefcentrum voor de Akkerbouw (WPA vzw), de Hogeschool West-Vlaanderen - Departement PIH, Biogas-E vzw en de West-Vlaamse Proeftuin voor Industriële Groenten (WPIG vzw). Doelstellingen van het project zijn de bemestingswaarde van digestaat aantonen als alternatief voor kunstmest en/of drijfmest, de landbouwkundige waarde van digestaat illustreren aan de hand van veldproeven (maïs en prei) en praktijkaanbevelingen formuleren.

Het VCM is lid van de stuurgroep en nam deel aan de vergaderingen op 4 juli en 14 november.

2.2.8. BIO-ENERGIE PLATFORM

Het bio-energieplatform is een initiatief van ODE (Organisatie voor Duurzame Energie) en VEA (Vlaams Energieagentschap) en wil de belangrijkste Vlaamse actoren op het domein van bio-energie, zowel op onderzoeks- als beleidsniveau samenbrengen. Het VCM nam op 7 mei deel aan de informatievergadering omtrent de 'Duurzaamheidscriteria van biomassa'.

2.2.9. ENERGIE-EILAND AGRIDAGEN, GEEL

Eén van de centrale thema's van de Agridagen te Geel editie 2008 is 'energie'. Samen met ODE – Vlaanderen, COGEN – Vlaanderen en Biogas-E werkt het VCM mee aan de realisatie van het energie-eiland. Overleg hierover vond plaats op 26 oktober, 15 november en 30 november.

2.3. PROJECT: NORTH SEA BIO ENERGY

Het Interreg IIIB project 'North Sea Bio Energy' (augustus 2004 – maart 2008) wenst het gebruik van biomassa als hernieuwbare energiebron te stimuleren door het ontwikkelen, samenbrengen en verspreiden van kennis en door enkele demonstratieprojecten. Het Europese partnerschap in het kader van het Interreg III B Noordzee Programma bestaat uit de Provincie Friesland (LEAD-partner), de Dienst Landelijk Gebied Groningen (Nederland), de Animal Science Group (Nederland), de Bosbouwcommissie (Schotland), de Landbouwkamer Niedersachsen (Duitsland) en de POM West-Vlaanderen.

In het kader van het NSBE-project werd een kleinschalige vergistingsinstallatie gebouwd op de terreinen van het POVLT te Beitem

In West-Vlaanderen ligt de nadruk op de ontwikkeling, optimalisatie en demonstratie van de teelt van energiegewassen en de energiewaardering van varkensmest en biomassa door vergisting. De partners zijn de POM - West-Vlaanderen (projectcoördinator), de Provincie West-Vlaanderen, het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM vzw), het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum (POVLT), de Hogeschool West-Vlaanderen, departement PIH, het West-Vlaams Proefcentrum voor de Akkerbouw (WPA vzw), het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (Proclam vzw) en Aspiravi nv.

De kleinschalige co-vergistingsinstallatie (31 kW_e en ± 1300 ton biomassa/jaar) op het POVLT te Rumbeke werd op 1 mei opgestart en officieel ingehuldigd op 16 november.

De installatie zal worden ingezet in het onderzoek omtrent vergisting. Minstens even belangrijk is de rol die de installatie kan spelen in de voorlichting.

Rekening houdend met de kennis en ervaring van vorige jaren en de overige partners werden ook in 2007 proefvelden aangelegd van diverse energiegewassen zoals aardpeer, Sudan gras, energiemaïs, hybride Sorghum. Eveneens werd een rotatieproef met rogge aangelegd. De praktijkdag 'Biogas en energieteelten' op 20 augustus lokte een 75-tal geïnteresseerden. Het VCM gaf daarbij een toelichting omtrent de mogelijkheden tot digestaatverwerking.

Daarnaast werd in november de brochure 'Vergisting op boerderijschaal: techniek, grondstoffen en eindproducten' gelanceerd. Onder andere de technische aspecten van de vergistingsinstallatie en de proefveldwerking worden uitvoerig beschreven. Eveneens werd gestart met de voorbereiding van de lessenreeks 'anaerobe vergisting', die in het voorjaar van 2008 georganiseerd wordt in samenwerking tussen POVLT, HOWEST department PIH, Biogas-E en VCM.

De brochure 'Vergisting op boerderijschaal: techniek, grondstoffen en eindproducten'

In 2007 werd eveneens gestart met de uitwerking van een Interreg IVB project voorstel 'BOPEC' – 'Biomass Optimisation and Production of Energy from the Countryside'. Het project voorstel zou een opvolging en verbreding worden van het huidige NSBE project.

2.4. OVERLEG MET BUITENLANDSE INSTELLINGEN

2.4.1. EU-OVERLEG

In navolging van de EU-Workshop 'Manure Processing' in 2006 organiseert LNV-Nederland, in samenwerking met het VCM, op regelmatige tijdstippen een overleg met afgevaardigden van de diverse EU-lidstaten over mestverwerking.

Hierbij worden ervaringen uitgewisseld, mogelijkheden voor projectwerking besproken en de mogelijkheden voor het gebruik van producten van de mestverwerking onder Nitraatrichtlijn onderzocht.

In 2007 vond dit EU-overleg plaats op 12 juli en 11 december 2007.

2.4.2. OVERLEG MET SPECIFIEKE LIDSTATEN

- ✦ Op 22 februari 2007 ontving het VCM de Nederlandse Vakbond Varkenshouders (NVV). Samen met hen werden verschillende mestverwerkingsbedrijven in Vlaanderen bezocht en verzorgde het VCM een uitgebreide toelichting over de stand van zaken in Vlaanderen.
- ✦ Op 13 april organiseerde het VCM een werkbezoek aan enkele mestverwerkingsinstallaties voor vertegenwoordigers van het Italiaanse CRPA (OnderzoeksCentrum voor Dierlijke Productie) en de Universiteit van Milaan. Op basis van de Vlaamse kennis en ervaring wil de delegatie verder nagaan wat de mogelijkheden zijn om het mestoverschot in de Po-vlakte weg te werken.
- ✦ In het kader van het Europese Interreg IIIB project 'North Sea Bio Energy' vond in 2007 op regelmatige tijdstippen uitwisseling van kennis en ervaring met bio-energie plaats met de partners uit Nederland, Duitsland en Schotland.
- ✦ In het kader van het Europese Interreg IVB projectvoorstel 'BOPEC' vond op 21-22 augustus overleg plaats met potentiële partners uit Nederland, Duitsland, Zweden en Schotland.
- ✦ Naast specifiek thematisch overleg heeft het VCM op regelmatige basis overleg met diverse overheden, administraties en onderzoeksinstituten o.a. in Nederland, Frankrijk, Denemarken, ... Tevens geeft het VCM eerstelijnsadvies aan buitenlandse bedrijven of organisaties (in 2007: Cyprus, Denemarken, Nederland en Frankrijk).

Werkbezoek van het Italiaanse CRPA en de Universiteit van Milaan

3. BELEIDSONDERSTEUNEND WERK

3.1. COMMUNICATIEACTIEPLAN MESTVERWERKING

Zeer frequent wordt het realiseren van mestverwerking bemoeilijkt door een moeizame communicatie met de buurtbewoners. In een aantal gevallen wordt de initiatiefnemer ook geconfronteerd met een buurtcomité dat protest voert tegen de gemaakte plannen. In dit kader heeft minister van Leefmilieu in november 2006 het VCM het uitwerken van een actieplan Mestverwerking toevertrouwd.

2007 was voor het VCM een uitgesproken "communicatiejaar" waarbij op verschillende vlakken uitvoering werd gegeven aan dit Actieplan:

- ✦ De huidige en toekomstige mestverwerkers worden uitgebreid **geïnformeerd** over alle aspecten van de mestverwerking, zowel wetgevend, economisch als technisch. Alle betrokkenen kunnen immers bij het VCM terecht voor eerstelijnsadvies, zowel via mail, telefonisch als op afspraak. Daarnaast bereikt het VCM het brede publiek via beurzen, het organiseren van studiedagen en het geven van talrijke toelichtingen op terrein.

- ✱ Om de initiatiefnemers beter te kunnen begeleiden in hun communicatie met de buurt, heeft het VCM, in samenwerking met Biogas-E, de **brochure 'Communiceren bij mestverwerking en vergisting'** opgemaakt. Hiervoor werd beroep gedaan op ervaringsdeskundigen uit de sector, aangevuld met de eigen ervaringen van beide organisaties. Tevens werd uitgebreid teruggekoppeld met de klankbordgroep samengesteld uit VCM-leden, leden van de stuurgroep van Biogas-E en andere belangrijke stakeholders. Deze brochure informeert initiatiefnemers over de communicatiemogelijkheden vanaf het ontstaan van het projectidee tot de exploitatie van de installatie. Zo kan al tijdens de verkenningsfase en het onderzoeken van de haalbaarheid van een project de buurt geïnformeerd worden via dagdagelijkse contacten of via het organiseren van een buurtvergadering. Bij de eigenlijke planning en voorbereiding van het project kunnen bepaalde bezorgdheden van de buurt uitgebreider besproken worden en kunnen ook compromissen uitgewerkt worden. Rekening houdend met bezorgdheden van de buurt zoals het uitzicht van de installatie of de ligging van de oprit, kan in overleg met omwonenden en de gemeente de inplanting van de verschillende bouwwerken aangepast worden. Ook kunnen vaste transportroutes voor aan- en afvoer voorgesteld worden. Een bedrijfsbezoek aan een gelijkaardige installatie wordt eveneens sterk aanbevolen. Communicatie stopt niet na het verkrijgen van de nodige vergunningen. Ook tijdens de bouwfase, de opstart en de exploitatie is een open dialoog van groot belang. Via een nieuwsbrief kan de exploitant de omwonenden op de hoogte houden van het reilen en zeilen in de installatie. Een bezoekje en/of het oprichten van een buurtraad behoren ook tot de mogelijkheden. Deze communicatiebrochure is waardevol voor de vele nieuwe initiatieven voor mestverwerking en vergisting die de sector neemt. Vlaams minister van Leefmilieu Hilde Crevits schreef in het voorwoord van deze brochure: *“Een constructieve dialoog tussen de initiatiefnemer en zijn/haar omgeving is onontbeerlijk voor het opbouwen van wederzijds begrip opdat voldoende initiatieven voor mestverwerking of vergisting zouden kunnen gerealiseerd worden voor een beter leefmilieu. Deze brochure kan een essentiële bijdrage daartoe leveren.”*
- ✱ Aanvullend organiseert het VCM talrijke **opendeurdagen en bedrijfsbezoeken** voor het brede publiek, voor lokale besturen, provincieraadsleden, de deputatie, enzovoort. Tevens verzorgt het VCM toelichtingen over de stand van zaken van mestverwerking in Vlaanderen voor buurtbewoners, steden en gemeenten, provincies, administraties, provinciale milieuvergunningcommissies en de gewestelijke milieuvergunningcommissie. De bedoeling hierbij is deze actoren objectief te informeren (zie punt 4.2).
- ✱ De Omzendbrief RO/2006/01 omvat de **ruimtelijke inplantingsvoorwaarden** voor mestverwerking en co-verwerking. Het VCM zoekt in overleg met de plaatselijke en andere bevoegde overheden en administraties naar bijkomende inplantingsplaatsen die ruimtelijk verankerd kunnen worden.

De communicatiebrochure bevat diverse tips en tricks voor de initiatiefnemer

Via een uitgebreide communicatie heeft het VCM ongetwijfeld bijgedragen tot een breder draagvlak voor mestverwerking en -vergisting in Vlaanderen. De meerwaarde van deze communicatie is dat hierdoor de potentiële knelpunten of klachten geobjectiveerd en beter geïdentificeerd kunnen worden, wat het algemeen draagvlak vergroot bij alle betrokken partijen.

3.2. RUIMTELIJKE ORDENING

Op 19 mei 2006 werd de omzendbrief RO/2006/01 betreffende het afwegingskader en de randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Als uitgangspunt werd de VCM-visietekst (augustus 2005) gebruikt.

Ter voorbereiding van de VCM-werkgroep 'Ruimtelijke Ordening' van 20 maart vond op 13 maart een overleg plaats op het kabinet van de Vlaamse minister voor Ruimtelijke Ordening. Door deze werkgroep werd vervolgens een nota opgesteld die de ervaringen met het gebruik en de toepassing van de omzendbrief RO/2006/01 bundelt. De nota kwam tot stand in overleg met de VCM-leden, de kabinetten van de Vlaamse minister-president, de Vlaamse minister voor Leefmilieu, de Vlaamse minister voor Ruimtelijke Ordening, het Agentschap R-O Vlaanderen, het Departement Landbouw en Visserij, het Departement LNE afdeling milieuvergunningen, de OVAM en Biogas-E vzw. Eind april werd deze nota overgemaakt aan de betrokken kabinetten van landbouw, leefmilieu en ruimtelijke ordening.

Tevens werd een inventarisatie gemaakt van de beschikbare bedrijventerreinen voor mestbehandeling en vergisting in Vlaanderen.

Niet alleen rond het wetgevend kader, maar ook rond communicatie bij mestverwerking ondernam het VCM diverse acties (zie 3.1.).

3.3. STAND VAN ZAKEN 'OPERATIONELE MESTVERWERKINGSCAPACITEIT'

3.3.1. VCM-ENQUETE 2006-2007

Het VCM schetst jaarlijks aan de hand van een enquête een beeld van de mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen en de mestverwerkingstechnieken die vandaag operationeel zijn. Hiervoor worden alle houders van een milieuvergunning voor mestverwerking en de bedrijven die een milieuvergunningsaanvraag lopende of in voorbereiding hebben, aangeschreven.

Uit de recentste resultaten van de VCM-enquête blijkt dat Vlaanderen halfweg 2007, 16,3 miljoen kg stikstof uit dierlijke mest verwerkte. Ruim 12 miljoen kg stikstof door de verwerking en export van pluimveemest en bijna 4 miljoen kg stikstof via de verwerking van varkensmest.

In vergelijking met de voorgaande jaren is er vooral een sterke toename van het aantal biologische mestverwerkingsinstallaties. Ook de verwerking en export van pluimveemest vertoont een opmerkelijke stijging.

De meest toegepaste technieken zijn de biologie, de elektrolyse en de fysicochemie, alle technieken voor de verwijdering van stikstof uit de dunne fractie van vooral varkensmest na scheiding. De meeste stikstof wordt echter verwerkt in de biothermische drooginstallaties van dikke fractie samen met pluimveemest. In tweede instantie vormen de biologeën belangrijke stikstofverwerkers.

Vlaanderen telde begin juli 2007, 135 operationele mestverwerkingsbedrijven. De helft ervan zijn vaste installaties, ingeplant in agrarisch gebied. 13 installaties zijn gevestigd op een industrieterrein terwijl op 54 landbouwbedrijven mest verwerkt wordt via een mobiele installatie. Meer dan 60% van de mestverwerkingsinstallaties staan in West-Vlaanderen.

De samenvattende resultaten van deze VCM-enquête werden opgenomen in het Voortgangrapport van De Mestbank betreffende het mestbeleid in Vlaanderen van 2007.

3.3.2. PROJECTEN 'IN DE PIPELINE'

De mestverwerkingssector draait op volle snelheid. In 2007 zijn heel wat bijkomende installaties gerealiseerd. Het VCM volgt deze evolutie op de voet en maakte in 2007 drie tussentijdse overzichten van de projecten '*in de pipeline*', namelijk in januari, mei en december.

Telkens werd een olijsting gemaakt van de projecten die vergund, in opbouw of recent opgestart zijn, projecten waarvoor een vergunningsaanvraag lopende is en de projecten waarvoor de vergunningsaanvragen in opmaak zijn.

Uit de meest recente gegevens blijkt dat bovenop de 135 operationele bedrijven volgens bovenvermelde enquête, minstens 90 projecten zich '*in de pipeline*' bevinden. Van die 90 nieuw geplande installaties waren er tijdens de bevraging 22 in opbouw en 23 recent milieuvergund. De overige hadden hun milieuvergunningaanvraag nog lopende of in opmaak. Na de volledige realisatie van de projecten in aanbouw zal 19,6 miljoen kg stikstof verwerkt kunnen worden. Verwacht wordt dat deze capaciteit gehaald wordt begin 2008. Indien alle geplande installaties gerealiseerd worden, kan de verwerkingscapaciteit tegen eind 2008 toenemen tot bijna 24 miljoen kg stikstof.

3.4. OVERLEG LOZINGSNORMEN

Als resultaat van een overleg eind oktober 2007 werd in samenspraak met de VCM-leden, de VMM, de VLM-Afdeling Mestbank en het VITO de VCM-nota 'lozingsnormen mestverwerking - wijziging Vlarem' opgesteld. Gebaseerd op de BBT-studie mestverwerking omvatte deze nota een alternatieve formulering voor de lozingsnormen zoals opgenomen in het voorstel van wijziging van Vlarem van oktober 2007. De formulering werd vervolgens integraal overgenomen in het door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde Besluit van 21 december 2007.

4. KENNISOVERDRACHT

4.1. EERSTELIJSADVIES

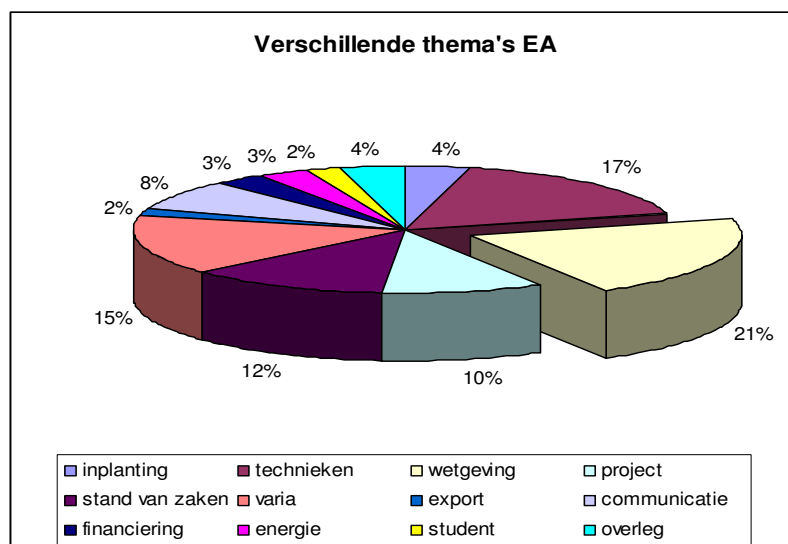
Het verlenen van eerstelijnsadvies blijft een prioritaire taak van het VCM.

- ✦ In 2007 werden 1012 eerstelijnsadviezen per mail en per telefoon behandeld, met een gemiddelde van 84 adviezen per maand.
- ✦ Naast het behandelen van eerstelijnsadviezen per telefoon of per mail, had het VCM dit jaar 30 besprekingen met betrokkenen op zoek naar informatie over mestverwerking. Dit betreft voornamelijk potentiële initiatiefnemers van mestverwerking of constructeurs die een nieuwe mestverwerkingstechniek willen toetsen naar haalbaarheid maar ook overheden en andere betrokkenen met specifieke vragen rond mestverwerking.
- ✦ In 2007 nam het VCM in het kader van eerstelijnsadvies deel aan acht externe vergaderingen rond specifieke technieken, projecten, ...

Het aantal behandelde eerstelijnsadviezen is in 2007 sterk toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2006 werden 760 eerstelijnsadviezen beantwoord, in 2005 waren dat er 480.

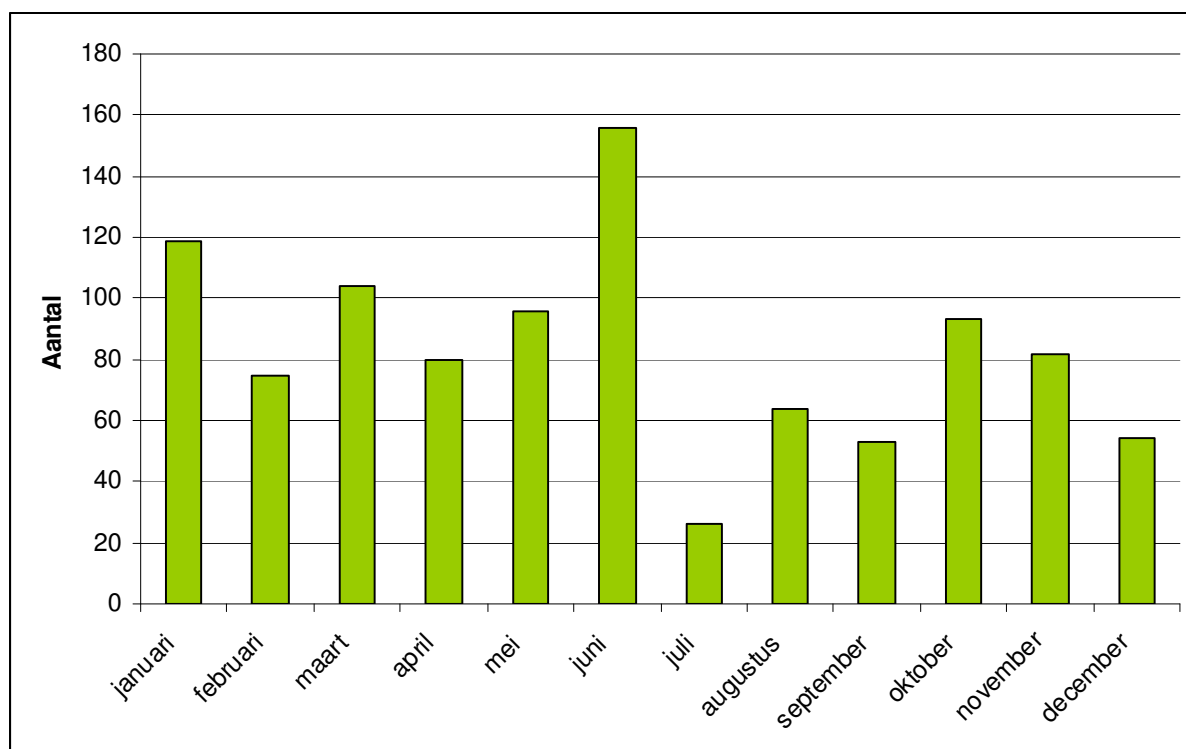
In 2007 was vooral vraag naar informatie met betrekking tot de vigerende wetgeving (21%), de technieken (17%), de stand van zaken (12%), specifieke projecten (10%) en communicatie (8%).

Procentuele indeling van het aantal eerstelijnsadviezen (EA) per thema

Iedereen kan terecht bij het VCM voor informatie, advies en/of begeleiding inzake mestverwerking: mestverwerkers, beleidsmakers, burgers, landbouwers, administraties, studenten, constructeurs, consultants, mengvoederfabrikanten, lokale, provinciale en Vlaamse bestuurders, onderzoekers, ambtenaren, enzovoort.

Het aantal eerstelijnsadviezen per maand in 2007

4.2. VCM-TOELICHTINGEN

In 2007 gaf het VCM tientallen toelichtingen aan diverse organisaties en besturen. Tijdens deze toelichtingen werd telkens een algemene uiteenzetting gegeven over het 'hoe en wat' van mestverwerking en werd er een overzicht gegeven van de stand van zaken van mestverwerking in Vlaanderen.

Hierbij een overzicht van de toelichtingen gegeven aan lokale besturen (college van burgemeester en schepenen, milieuraden en/of landbouwraden) en/of informatievergaderingen in het kader van een specifiek dossier:

✱ Pittem (3 januari)	✱ Tielt (23 mei)
✱ Torhout (18 januari)	✱ Stekene (8 juni)
✱ Wingene (29 januari – 21 februari – 20 maart – 2 april – 11 december)	✱ Alveringem (28 juni)
✱ Maldegem (3 februari)	✱ Ichtegem (8 augustus)
✱ Roeselare (3 februari)	✱ Poperinge (4 oktober)
✱ Sint-Gillis-Waas (6 februari)	✱ Pittem (31 oktober)
✱ Zedelgem (27 april)	✱ Tielt (21 november)

In samenwerking met de Provincies werden studiedagen georganiseerd over mestverwerking voor de lokale besturen:

- ✱ Provincie Oost-Vlaanderen (4 mei - 31 mei)
- ✱ Provincie West-Vlaanderen (16 oktober – 22 oktober)

Daarnaast organiseerde het VCM bedrijfsbezoeken gekoppeld aan een uiteenzetting over de mestverwerking in Vlaanderen voor provinciale besturen en het Vlaamse Parlement:

- ✱ Het Vlaamse Parlement (9 maart)
- ✱ Burgemeesters van het Midwestoverleg West-Vlaanderen (27 maart – 29 mei)
- ✱ Bestendige Deputatie West-Vlaanderen (12 april)
- ✱ Vierde Commissie Provincieraad West-Vlaanderen (17 april)
- ✱ Provinciale Milieuvergunningscommissie Antwerpen (3 juli)
- ✱ Burgemeesters van het Westhoekoverleg West-Vlaanderen (21 september)
- ✱ Gewestelijke Milieuvergunningscommissie (29 oktober) (enkel toelichting)

Tevens gaf het VCM tekst en uitleg bij diverse openingen van mestverwerkingsinstallaties:

- ✱ Diksmuide (7 oktober)
- ✱ Aartrijke (30 november)
- ✱ Aarsele (1 december)

Ook voor diverse organisaties en bedrijven werden toelichtingen verzorgd (in enkele gevallen gekoppeld aan een bedrijfsbezoek):

- ✦ Voeders De Heus (8 januari)
- ✦ NAC (29 januari – 1 februari)
- ✦ Marnixring (15 februari)
- ✦ Nederlandse Vakbond Varkenshouders (22 februari)
- ✦ VLAO (5 maart - 26 april)
- ✦ CRPA (centro ricerche produzioni animali) - Italië (13 april)
- ✦ LDR Milieuadvocaten (25 april)
- ✦ Sint-Aloysiusinstituut Geel (15 mei)
- ✦ OLV College Eeklo (24 mei)
- ✦ Congres EPP (European Pig Producers) (2 juni)

- ✦ Vlaio infosessie Biogas-WKK (8 mei)
- ✦ Biogas-E studiedag (13 juni)
- ✦ Landbouwkrediet (26 juni)
- ✦ Sectordag Varkenshouderij (10 juli – 12 juli)
- ✦ Seminarie Texas University (31 juli)
- ✦ Praktijkdag biogas en energieteelten (20 augustus)
- ✦ EPP Duitsland (30 augustus)
- ✦ P. Economides Consultancies & Educational Services – Cyprus (8 oktober)
- ✦ Landelijke Gilde Ruddervoorde (13 november)

Foto 1: Op 9 maart 2007 bracht het Vlaamse Parlement een bezoek aan Bio Noord. Het VCM verzorgde een toelichting over de stand van zaken van mestverwerking in Vlaanderen.

Foto 2: De burgemeesters van de Westhoek op bezoek bij een mestverwerkingsinstallatie in Alveringem.

Foto 3: De 'European Pig Producers' verdiepten zich tijdens hun jaarlijks congres in de Vlaamse mestverwerking.

Foto 4: De Deputatie van de Provincie West-Vlaanderen op werkbezoek bij een aantal mestverwerkingsinstallaties.

Foto 5: Met de PMVC Antwerpen op bezoek bij een vergistingsinstallatie.

Foto 6: Tijdens de opening van een mestverwerkingsinstallatie in Diksmuide gaf het VCM tekst en uitleg over de mestverwerking in Vlaanderen.

4.3. VCM-WEBSITE

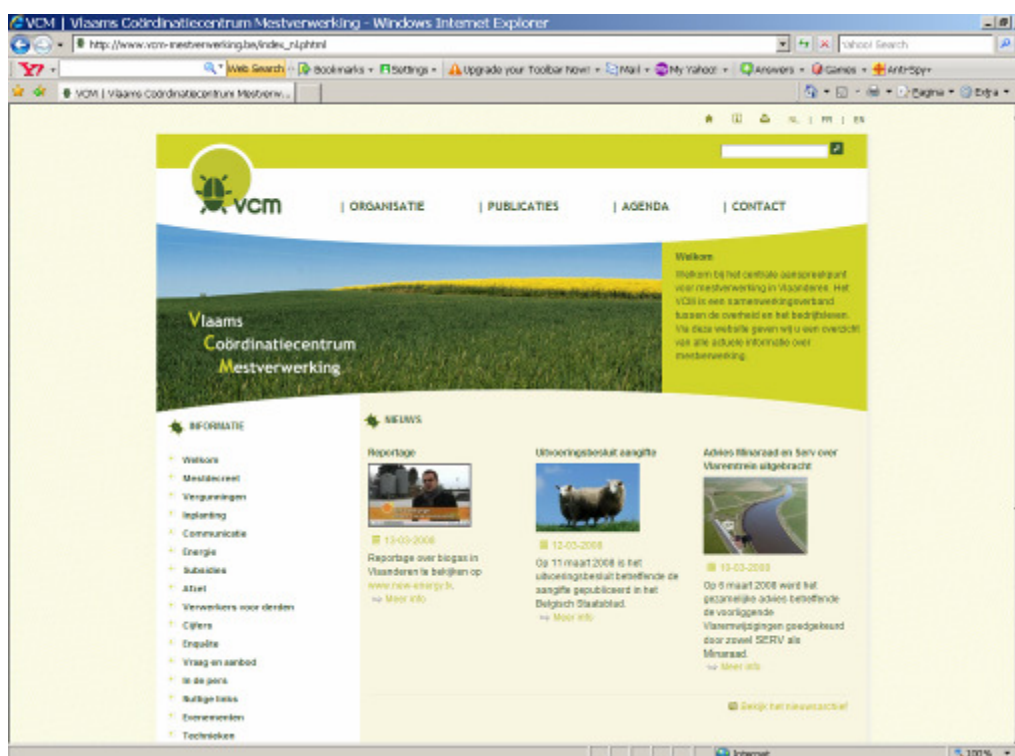
2007 was voor het VCM het jaar van communicatie en dit werd extra in de verf gezet door de nieuwe VCM-website. Niet alleen steekt de website in een nieuw kleedje, hij bevat nu nog meer informatie over alle aspecten van de mestverwerking, zoals wetgeving, technieken, publicaties, enzovoort. De rubriek 'nieuw' staat centraal op de homepagina en via de rubriek 'welkom' kan elke bezoeker zich wegwijs maken in de voor hem / haar relevante informatie.

Website

Overzicht van de start van de website tot eind maart 2008:

- 5.252 unieke bezoekers
- 7.778 bezoeken
- 41.811 bezochte pagina's
- Top-10 van de bezochte pagina's:
  1. Home pagina
  2. Mestdecreet
  3. Lijst verwerkers voor derden
  4. VCM agenda

5. Overzicht technieken
  6. Publicaties
  7. Agenda: Overzicht
  8. Communicatiebrochure
  9. Contact
  10. Vergunningen
- Verbinding naar site vanaf
    1. direct adres / bookmarks: 67.6 %
    2. links vanuit internet zoekmachines: 22 % (zoekwoorden vooral VCM, mestverwerking en mestdecreet)
    3. vanuit externe pagina's: 10 % (vooral via VILT, VLM, AgriHolland)

De nieuwe VCM-website lokt vele bezoekers!

4.4. VCM-ELEKTRONISCHE NIEUWSBRIEVEN

De elektronische nieuwsbrieven van het VCM kennen een groot succes. Op dit moment zijn 1141 personen aangemeld om de elektronische nieuwsbrief te ontvangen. Via deze elektronische weg verspreidt het VCM de nieuwste informatie over wijzigingen van wetgeving, stand

van zaken van mestverwerking, studiedagen, ... Van januari tot december 2007 heeft het VCM 8 elektronische nieuwsbrieven verstuurd (tabel 1).

Tabel 1: De door de VCM verstuurde elektronische nieuwsbrieven (januari - december 2007)

Nummer elektronische nieuwsbrief	Maand / Jaar	Onderwerp
73	Februari 2007	✳ Het VCM werft aan: Technisch medewerker
74	April 2007	✳ Koop nu de DVD 'mestverwerking in beeld' ✳ Infovergadering De Mestverwerkers vzw
75	Mei 2007	✳ 93 nieuwe mestverwerkingsprojecten 'in de pipeline' ✳ Hervorming ecologiepremie goedgekeurd
76	September 2007	✳ Mestdecreet: tweede uitvoeringsbesluit definitief en derde uitvoeringsbesluit principieel goedgekeurd ✳ Jaarverslag VCM 2006 ✳ Op de agenda
77	September 2007	✳ Uitvoeringsbesluit NER definitief goedgekeurd ✳ Uitvoeringsbesluit vervoer gepubliceerd ✳ Op zoek naar een locatie in Oost-Vlaanderen? ✳ Aangepaste procedures voor export ✳ Vijf nieuwe leden bij VCM ✳ Nieuwe medewerker bij het VCM ✳ Dag van de Landbouw op zondag 16 september
78	Oktober 2007	✳ VCM-Workshop 'Droging en WKK', 26/11, Aalter ✳ Attest voor het uitrijden van effluent in de winter tijdig aanvragen! ✳ Eerste call ecologiepremie gelanceerd op 1 oktober
79	November 2007	✳ VCM –Workshop 'Droging en WKK', 29/11, Aalter in samenwerking met COGEN Vlaanderen en TNAV
80	December 2007	✳ Ontdek onze nieuwe website! ✳ Stand van zaken mestverwerking in Vlaanderen ✳ Voorbije activiteiten ✳ Beste Wensen ✳ Agenda

4.5. PUBLICATIES

In 2007 maakte het VCM volgende nieuwe publicaties:

✦ Fiches:

- mestverwerking en het nieuwe mestdecreet
- wetgeving bij mestverwerking
- inplanting van mestverwerking
- technieken voor mestverwerking
- mestverwerking en energie
- mestverwerking: stand van zaken

✦ DVD 'Mestverwerking in beeld'

✦ Brochure 'Communiceren rond mestverwerking en vergisting', een uitgave van Biogas-E en VCM

✦ Brochure 'Enquête operationele stand van zaken van mestverwerking in Vlaanderen'

✦ Brochure 'Vergisting op boerderijschaal', een uitgave van het Interreg IIIB project 'North Sea Bio Energy', het ADLO demonstratieproject 'Digestaat als alternatief voor kunstmest' en het IWT project 'Energiebouw'.

Deze publicaties zijn te downloaden of worden te koop aangeboden op de VCM-website.

De DVD 'Mestverwerking in beeld' is exclusief te koop bij VCM

4.6. BEURSDEELNAMES

4.6.1. AGRIFLANDERS 2007

Het VCM nam van 11 tot 14 januari 2007 deel aan de landbouwbeurs Agriflanders te Gent. Beurgangers konden op de VCM-stand allerhande informatie verzamelen over mestverwer-

king. De belangrijkste aspecten bij mestverwerking waren samengevat in een aantal fiches, zoals ook te downloaden vanaf de VCM-website.

Tevens waren diverse operationele mestverwerkingstechnieken 'live' te zien op DVD. Nadien werd deze DVD exclusief te koop gesteld bij het VCM.

De VCM-stand op Agriflanders lokte vele geïnteresseerden

4.6.2. BEMESTINGSBOULEVARD

Op 31 augustus 2007 vond de 'Bemestingsboulevard openluchtgroenten' plaats op de terreinen van de Internationale Werktuigdagen Oudenaarde. Dit evenement werd georganiseerd door drie proefstations voor de groenteteelt, namelijk PCG (Proefcentrum voor de Groenteteelt te Geel), het POVLT (Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor de Land- en Tuinbouw te Beitem) en PSKW (Proefstation voor de Groenteteelt te Sint-Katelijne-Waver).

Het VCM nam deel aan deze beurs en richtte zich vooral op de promotie van effluenten afkomstig van biologische mestverwerkingsinstallaties. Dit zijn immers waardevolle K-meststoffen die als alternatief voor kunstmest kunnen gebruikt worden op diverse teelten.

Het VCM promootte het gebruik van effluenten op de bemestingsboulevard te Oudenaarde

4.7. VCM-STUDIEDAGEN

4.7.1. GEZOCHT: MESTKEVERS (M/V)

Op 11 januari organiseerde het VCM op de beurs Agriflanders de studienamiddag '**Gezocht: mestkevers (m/v): beleid heeft mestverwerking nieuwe impuls**' met het volgende programma:

Verwelkoming

door Sibylle Verplaetse, voorzitter VCM

'Mestverwerking: realisaties op vandaag en morgen'

door Isabelle Vermander, adviseur VCM

'BBT mestverwerking anno 2006'

door Karl Vrancken en Bert Lemmens, VITO

'Gebruik van mestverwerkingscertificaten binnen het nieuwe mestdecreet'

door Sibylle Verplaetse, VLM-afdeling Mestbank

'Nitraatrichtlijn en Vlaams Actieprogramma 2007-2010: mestverwerking'

door Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

Tijdens deze studienamiddag en op beurs werd het nieuwe logo van VCM aan het grote publiek voorgesteld.

Het VCM stelde op haar studienamiddag op Agriflanders haar nieuw logo voor aan het grote publiek

4.7.2. WORKSHOP 'DROGING EN WKK'

Op donderdag 29 november organiseerde het VCM in samenwerking met COGEN Vlaanderen en TNAV, de workshop 'Droging en WKK' met het volgend programma:

Verwelkoming

door Bart Verstrynghe, adviseur VCM

'Wetgevende aspecten: ondersteuningsmaatregelen en emissienormen'

door Ilse Geyskens, COGEN Vlaanderen

'Aspecten van de combinatie WKK en droging'

door Francies Van Gijzeghem, ABDE solutions

'Mogelijke droogtechnieken en casestudy'

door Ronald Tize, MWH

Praktijkgetuigenissen van Farmers Freedom, Ventilex, Heidro en VST

Praktische kennis en ervaring werd meegegeven aan de ruim 100 aanwezigen. Uitgebreide vraagstelling werd voorzien. Daarnaast was er de mogelijkheid om diverse infostanden te bezoeken.

Foto 1: Meer dan 100 aanwezigen woonden de workshop bij

Foto 2: Tijdens de pauzes kon aanvullende info bekomen worden op de infostands

4.8 DAG VAN DE LANDBOUW

De Dag van de Landbouw op 16 september 2007 was weerom een groot succes. Deze opendeurdag op talrijke land- en tuinbouwbedrijven wordt jaarlijks door de Landelijke

Gilden en de Boerenbond georganiseerd. Het VCM en STIM waren voor het tweede jaar op rij mede-organisator van de opendeur op drie mestverwerkingsbedrijven:

- ✦ Familie Tolpe te Eernegem
- ✦ Familie Seurnyck te Ledegem
- ✦ Familie Keysers te Retie

Net zoals vorig jaar mochten we op de drie mestverwerkingsbedrijven diverse **duizenden bezoekers verwelkomen** en informeren over mestverwerking!

Dag van de Landbouw: een succes!

4.9. PERSCONTACTEN

Meermaals per jaar wordt over mestverwerking en het VCM gedocumenteerd in de pers. Deze artikels en interviews voor TV en / of radio handelen over het VCM zelf of over bepaalde specifieke aspecten van mestverwerking waar het VCM haar activiteiten rond concentreert. In bijlage 3 wordt hier een overzicht van gegeven.

Focus TV interviewt de VCM-woordvoerder Isabelle Vermander voor een bijdrage in het journaal over de stand van zaken van mestverwerking in West-Vlaanderen

In januari organiseerde het VCM naar aanleiding van haar studienamiddag op Agriflanders een persconferentie. In december werd over de resultaten van de VCM-enquête een persnota verstuurd naar de algemene pers en de vakpers landbouw. Dit bericht werd uitgebreid overgenomen door kranten, tijdschriften en TV, zoals in bijlage 4 werd opgenomen.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: SAMENSTELLING ALGEMENE VERGADERING

De algemene vergadering bestaat uit de afgevaardigden van alle leden van het VCM en was in 2007 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Sibylle Verplaetse	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
Ondervoorzitter	Yvan Dejaegher	BEMEFA
Secretaris	Philippe Tavernier	POM – West-Vlaanderen
A-leden	Bert Bohnen	Boerenbond
	Frank Decadt	BEMEFA vzw
	Dirk Denorme	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Eric Huyghe	Provincie West-Vlaanderen
	Els Kindt	Provincie West-Vlaanderen
	Gedeputeerde Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
	Danny Persyn	ALV
	Dirk Struyf	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Jurgen Vanlerberghe	Provincie West-Vlaanderen
	Gedeputeerde Alexander Vercamer	Provincie Oost-Vlaanderen
	Oscar Wullepit	POM – West-Vlaanderen
B-leden	Maarten Puls	Provincie Antwerpen
	André Bracke	VEVA vzw
	Ann Schevenels	Provincie Vlaams-Brabant
	Bert Lemmens	VITO
	Ben Vermeiren	KBC Bank en Verzekeringen nv
	Claire Bosch	FEVIA Vlaanderen vzw
	Filip Maes	ING België

Geert De Baerdemaeker(†) Jan Meykens	SBB Accountants en Adviseurs
Hans Vanderlinden	Bio Armor
Ilse Geyskens	COGEN Vlaanderen
Ivan Tolpe	De Mestverwerkers
Jeroen Debruyne	Trevi
Jozef Delaporte	Landbouwkrediet
Katrien Van Rompu	INVE België
Kristof Bol	DLV België
Kurt Hoorne	Creafarm
Lionel Vanneste	Nationale Centrale Landbouwservice
Marc Vandeput, gedeputeerde	Provincie Limburg
Marleen Mahieu	Shanks Vlaanderen
Marnick Devrome	ABS - Algemeen Boerensyndicaat
Mieke Langie	Luminus
Richard Roeland	Meyland
Stefaan Lemiegre	Fortis
Patrick Christiaens	Eco-Projects
Patrick Laevers	Ecomac

BIJLAGE 2: SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR

De raad van bestuur bestond tijdens het vierde boekjaar als vzw uit 15 leden en werd als volgt samengesteld:

Voorzitter	Sibylle Verplaetse	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
Ondervoorzitter	Yvan Dejaegher	BEMEFA vzw
Secretaris	Philippe Tavernier	POM – West-Vlaanderen
A-leden	Bert Bohnen	Boerenbond
	Frank Decadt	BEMEFA vzw
	Dirk Denorme	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Eric Huyghe	Provincie West-Vlaanderen
	Gedeputeerde Bart Naeyaert	Provincie West-Vlaanderen
	Danny Persyn	ALV
	Dirk Struyf	Vlaamse Landmaatschappij- afdeling Mestbank
	Jurgen Vanlerberghe	Provincie West-Vlaanderen
	Gedeputeerde Alex Vercamer	Provincie Oost-Vlaanderen
	Oscar Wullepit	POM – West-Vlaanderen
Verkozen namens de B-leden	Ben Vermeiren	KBC Bank en Verzekeringen nv
	Ivan Tolpe	De Mestverwerkers vzw
	Kristof Bol	DLV België

BIJLAGE 3: SAMENSTELLING DAGELIJKS BESTUUR

Het Dagelijks Bestuur was in 2007 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Sibylle Verplaetse	Vlaamse Landmaatschappij-afdeling Mestbank
Ondervoorzitter	Yvan Dejaegher	BEMEFA vzw
Secretaris	Philippe Tavernier	POM – West-Vlaanderen
Adviseur	Isabelle Vermander	VCM vzw
Adviseur	Bart Verstrynge	VCM vzw
Technisch Medewerker	Lindy Callewaert (vanaf april)	VCM vzw

BIJLAGE 4: OVERZICHT VAN DE PERSCONTACTEN VAN HET VCM IN 2007

Datum	Titel	Tijdschrift / Krant
5 januari	'Studiedagen op Agriflanders'	Landbouwleven
5 januari	'Ruim aanbod aan studiedagen op Agriflanders'	Boer & Tuinder
5 januari	'Agriflanders special: Overzicht van de studiedagen en seminaries'	Drietandmagazine
11 januari	'Mestverwerking financieel haalbaar in de varkenssector'	VILT
12 januari	'Helpt Mestoverschot raakt (nog) niet verwerkt'	De Standaard
12 januari	'Helpt Mestoverschot raakt niet verwerkt'	Het Nieuwsblad
12 januari	'Mestverwerking wint nog aan actualiteit'	Agriflanders Beurskrant
16 februari	'Verwerking varkensmest gunstiger'	De Molenaar
19 februari	'Onderzoek en vulgarisatie mestverwerking te versnipperd'	Agripress
maart	'Veel rode lichten voor groene energie'	VILT
2 maart	'Mestverwerking: Hoe? Zo!'	Boer & Tuinder
6 april	'Mestverwerking ja, hinder nee'	De Weekbode
18 april	'Vlaamse mestverwerking geniet veel belangstelling'	Agripress
21 mei	'Hoe veilig is Vlaamse mest?'	VILT
22 mei	'93 nieuwe mestverwerkingsinstallaties in de pijplijn'	VILT
22 mei	'Vlaamse mestverwerking kent enorme groei met 93 nieuwe installaties'	Agripress
23 mei	'Mestverwerking neemt toe'	De Vlijt nv
23 mei	'Mestverwerkingsprojecten 'in de pipeline' (update)	Agripress
23 mei	'Plannen voor 93 nieuwe mestverwerkingsinstallaties in Vlaanderen'	Agriholland
1 juni	'Zeg het aan de minister van landbouw'	Landbouwleven
15 juni	'Mest drogen met stallucht'	Boer & Tuinder
mei	'Alles wat u wilde weten over het landbouwbeleid van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen'	Provincie Oost-Vlaanderen
juni	'93 nieuwe mestverwerkingsprojecten'	Varkensbedrijf
15 juni	'Europese collega's krijgen zicht op Vlaamse varkenssector (EPP)'	Boer & Tuinder
19 juni	Brief Kamervragen Minister Verburg	
20 juni	'Verburg acht Nederlands Coördinatiecentrum mestverwerking niet opportuun'	AgriHolland

23 juni	'Verburg wil geen Nederlands kopie van VCM'	VILT
23 juni	'Nederlandse VCM overbodig'	Agripress
23 juni	'Verburg wil geen kopie Vlaams systeem mestverwerking' (update)	Agrarisch Dagblad
15 augustus	'Dag van de Landbouw: familie Keyzers – Stoffelen'	Agripress
24 augustus	'Pilotbiogasinstallatie voor voorlichting en onderzoek'	Landbouwleven
3 september	'Boerenbond onderricht leerlingen over Vlaamse landbouw'	Belga
29 november	Workshop 'Droging en WKK'	Aankondigingen op diverse websites en in vakbladen COGEN - nieuwsbrief (december)
	Bedrijfsuitbreiding, mestverwerking en VLIF	VEVA krant nr. 11
	VCM - enquête	
10 december	'Capaciteit mestverwerking blijft stijgen in Vlaanderen' (korte en lange versie)	Belga
10 december	'135 mestverwerkingsbedrijven operationeel'	VILT
10 december	'Capaciteit mestverwerking blijft stijgen in Vlaanderen'	Focus nieuws online
10 december	'Capaciteit verwerking mest in stijgende lijn'	Agripress
10 december	'Met de mestverwerking in volle vaart'	Landbouwleven online
10 december	'Capaciteit mestverwerking blijft stijgen in Vlaanderen'	De Gazet van Antwerpen De Standaard Het Nieuwsblad Het Volk, (kranten online)
13 december	'Capaciteit mestverwerking blijft stijgen in Vlaanderen'	Skynet nieuws online
12 december	'Mestoverschot zo goed als volledig weggewerkt'	VILT
12 december	VRT interview Journaal	
13 december	Focus interview Journaal	
11 december	'Capaciteit verwerking mest in stijgende lijn'	De Tijd
11 december	'Le chiffre 24 000 000, du lisier en veux-tu, en voilà!'	La Libre Belgique online

12 december	'Vlaams mestoverschot bijna volledig weggewerkt'	Kranten online: De Morgen, De Gazette van Antwerpen, Het Belang van Limburg, Het Laatste Nieuws
12 december	'Vlaams mestoverschot bijna volledig weggewerkt'	Website 2news.be
13 december	'Mestoverschot is bijna volledig weggewerkt'	Metro
13 december	'Capaciteit mestverwerking blijft stijgen in Vlaanderen'	Website Zita
13 december	'Flandre: la capacité de traitement du lisier toujours en hausse'	www.votrejournal.be
14 december	'Moet VCM ontwikkeling mestverwerkingsprojecten afremmen?'	Agripress
14 december	'Wildgroei mestverwerking en biogas dreigt'	VILT
14 december	'Mestverwerking draait op volle toeren'	Landbouwleven
	'Reeds 135 mestverwerkingsbedrijven operationeel'	VEVA nr 12
12 december	Artikelenreeks 'Meer met mest'	Varkens (NI)
12 december	'Mestverwerkingen schieten als paddestoelen uit de grond in onze regio'	Website 'De Torenvalk'
21 december	'Deze wildgroei is niet zonder gevaren'	De Standaard

BIJLAGE 5: JAARREKENING EN BALANS

JAARREKENING (€)	
7. Opbrengsten	
70. Werking	20.082
70. Diversen	1.056
73. Lidmaatschapsbijdragen + sponsoring	109.700
73. Subsidies	124.874
75. Financiële opbrengsten	2.780
TOTAAL OPBRENGSTEN	258.492
6. Kosten	
61. Diensten en diverse goederen	48.107
62. Personeel en sociale lasten	186.413
63. Afschrijvingen	1.065
65. Financiële kosten	248
TOTAAL KOSTEN	235.833
Overschot van het boekjaar	22.659
BALANS (na verwerking resultaat) (€)	
Activa	
22. Materiële vaste activa	2.585
40. Vorderingen op t.h. één jaar	14.850
55. Liquide middelen	167.631
49. Overlopende rekeningen	982
TOTAAL ACTIVA	186.048
Passiva	
13. Reserves	75.333
14. Overgedragen winst/verlies (-)	56.608
44. Schulden (<1 jaar)	54.107
TOTAAL PASSIVA	186.048

BIJLAGE 6: LEDEN VCM (situatie op 1 januari 2008)

A-leden

B-leden

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM vzw)

Abdijbekerstraat 9
8200 St.-Andries / Brugge
T + 32 (0)50 40 72 01
F + 32 (0)50 40 74 89
info@vcm-mestverwerking.be

Isabelle Vermander

Adviseur-woordvoerder

isabelle.vermander@vcm-mestverwerking.be

T +32 (0) 50 72 03

M +32 (0) 497 52 48 55

Bart Verstrynge

Adviseur

bart.verstrynge@vcm-mestverwerking.be

T +32 (0) 50 72 04

M +32 (0) 497 43 38 42

Lindy Callewaert

Technisch Medewerker

lindy.callewaert@vcm-mestverwerking.be

T +32 (0) 50 40 72 02

M +32 (0) 493 73 53 19

Renée Pieters

Administratief Medewerker

info@vcm-mestverwerking.be

T + 32 (0) 50 40 72 01

Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw
Abdijbkestraat 9 • 8200 St.-Andries / Brugge
T +32 (0)50 40 72 01 • F +32 (0)50 40 74 89
www.vcm-mestverwerking.be • info@vcm-mestverwerking.be